

การศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร

นางเฉลิมศรี วิวัฒน์วานิชกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-331-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018995 117871296

**A STUDY OF CONSUMER ECONOMICS CONCEPTS
OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS, BANGKOK METROPOLIS**

Mrs. Chalermisri Viwatvanichkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-331-2

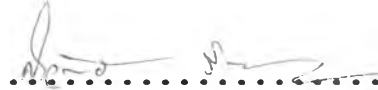
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร
โดย นางเฉลิมศรี วิวัฒน์วานิชกุล
ภาควิชา มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล

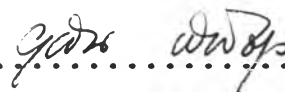
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

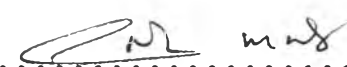

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยรักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี वासनสมสิทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลิมศรี วิวัฒน์วานิชกุล : การศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF CONSUMER ECONOMICS
CONCEPTS OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS, BANGKOK METROPOLIS)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาวิฑูริกุล, 183 หน้า
ISBN 974-583-331-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและ
สังคมของครอบครัวต่างกัน ตัวอย่างประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 450 คน จาก
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2536 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นหลาย
ชั้นตอน (Multi-Stage Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ
สอบถามมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม
(ANCOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร มีมโนทัศน์เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค
ระดับปานกลาง โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) เท่ากับ 35.89 จากคะแนนเต็ม 60

2. การเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย กรุงเทพมหานคร พบว่า

2.1 นักเรียนที่บิดาและมารดามีอาชีพแตกต่างกันก็มีมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์
ผู้บริโภคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนที่ครอบครัวมีระดับรายได้แตกต่างกัน มีมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์
ผู้บริโภคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 นักเรียนที่บิดาและมารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีมโนทัศน์เกี่ยวกับ
เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 ตามลำดับ
ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ภาควิชา มัธยมศึกษา
สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติกร *เฉลิมศรี วิวัฒน์วานิชกุล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ลาวัณย์ วิทยาวิฑูริกุล*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C440983 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES
KEY WORD: CONCEPT/CONSUMER ECONOMICS/UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

CHALERMSRI VIWATVANICHKUL : A STUDY OF CONSUMER ECONOMICS
CONCEPTS OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS, BANGKOK METROPOLIS.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. LAWAN WITYAWUDHIKUL 183 pp.
ISBN 974-583-331-2

The purposes of this research were to study and compare the consumer economics concepts of over all upper secondary school students and among students with different family socio-economic backgrounds in Bangkok Metropolis. The samples were 450 Mathayom Suksa Six students of the academic year 1993 in the secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Bangkok Metropolis, selected by multi-stage stratified random sampling. The test on consumer economics concepts with a reliability of 0.91 was constructed by the researcher and administered to the samples. The data obtained were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation, analysis of covariance and Scheffe's Method.

The findings of the research were as follows :

1. The consumer economics concepts of the over all upper secondary school students in Bangkok Metropolis were at moderate level with an arithmetic mean of 35.89 from a total score of 60.

2. The comparison of consumer economics concepts of the upper secondary school students in Bangkok Methopolis :

2.1 The consumer economics concepts of the upper secondary school students with different occupation of fathers as well as of mothers were significantly different at the .05 level.

2.2 The consumer economics concepts of the upper secondary school students with different family income levels were significantly different at the .01 level.

2.3 The consumer economics concepts of the upper secondary school students with different educational levels of fathers and mothers were significantly different at the .01 and .05 levels respectively.

These results confirmed all hypotheses of the study.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา
การสอนสังคมศึกษา
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา.....2536

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ด้วยความ
กรุณาของ รองศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาวิฑูริกุล อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่
กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดเวลา ศาสตราจารย์
สุพิน พิพิธกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสถิติและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูง ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือแนะนำ
แก้ไขร่างขอบเขตและแบบสอบถามโน้ตค้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ พานิช ผู้เป็นประธานและกรรมการที่ได้ประเมิน
วิทยานิพนธ์ ตลอดจนคุณกิติ วิจารณ์ ผู้เป็นอาจารย์พรทิพย์ สิงห์โตทอง อาจารย์
จิราภรณ์ จันทรสุพัฒน์ อาจารย์สายแก้ว ประทุม อาจารย์มาลินี เพิ่มพูล อาจารย์
ผุสดี เรืองศรีมัน ที่ให้คำแนะนำปรึกษาและเป็นกำลังใจ และนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 6 ของ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่ให้ความร่วมมือในการ
เก็บข้อมูลอย่างดียิ่ง ทั้งบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้ทุนสนับสนุน
ในบางส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ดำเนินไปจนสำเร็จดังปรากฏ

ในท้ายที่สุดขอขอบคุณ พี่ เพื่อน น้อง ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือใน
ด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

เฉลิมศรี วิวัฒน์วานิชกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
สมมติฐานในการวิจัย.....	15
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	16
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	17
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค.....	19
วรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
รายการอ้างอิง.....	126
ภาคผนวก.....	139
ประวัติผู้วิจัย.....	183

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างการผลิตและการส่งออก ปี 2529 และปี 2534...	2
2	สถิติการออมและการลงทุนในประเทศ.....	3
3	อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในราคา ปี 2515.....	5
4	แสดงการออมตัวอย่างประจำกรณีกเรียน.....	90
5	แสดงจำนวน ร้อยละของนักเรียนจำแนกตามสถานภาพ.....	96
6	แสดงมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร.....	99
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนมโนทัศน์เกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักเรียนที่บิดามีอาชีพ แตกต่างกัน.....	100
8	การทดสอบความแตกต่างของทั้ง 3 กลุ่มอาชีพเป็นรายคู่ ของมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่าง นักเรียนที่บิดามีอาชีพแตกต่างกัน.....	101
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนมโนทัศน์เกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักเรียนที่มารดา มีอาชีพ แตกต่างกัน.....	102
10	การทดสอบความแตกต่างของทั้ง 3 กลุ่มอาชีพเป็นรายคู่ ของมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่าง นักเรียนที่มารดา มีอาชีพแตกต่างกัน.....	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนโหนดส์เกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักเรียนที่มีรายได้ของ ครอบครัวแตกต่างกัน.....	104
12	การทดสอบความแตกต่างของรายได้ของครอบครัวทั้ง 3 ระดับ เป็นรายคู่ ของมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน.....	105
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนโหนดส์เกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างกัน.....	106
14	การทดสอบความแตกต่างของการศึกษาทั้ง 3 ระดับเป็นรายคู่ ของมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีแตกต่างกัน.....	107
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนโหนดส์เกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แตกต่างกัน.....	108
16	การทดสอบความแตกต่างของการศึกษาทั้ง 3 ระดับเป็นรายคู่ ของมโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ระหว่างนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีแตกต่างกัน.....	109